

नेपाल सरकार
ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाई मन्त्रालय
विद्युत विकास विभाग
सानो गौचरन, काठमाडौं, नेपाल

किमाथाँका अरुण जलविद्युत आयोजना (४५४ मेगावाट) सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

(प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८३/०५/२७, दोस्रो पटक प्रकाशित मिति : २०८३/०५/२८)

कोशी प्रदेश, सङ्खुवासभा जिल्लाको भोटखोला गाउँपालिकामा अवस्थित अरुण नदीको पानीलाई उपयोग गर्दै अर्धजलाशययुक्त (Peaking Run off River) को ४५४ मे.वा. क्षमताको किमाथाँका अरुण जलविद्युत आयोजना निर्माण गर्न विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेडले विद्युत ऐन, २०४९ को दफा ४ तथा विद्युत नियमावली, २०५० को नियम १२ बमोजिम विद्युत उत्पादन अनुमति पत्रका लागि दरखास्त पेश गरेको हुनाले, विद्युत नियमावली, २०५० को नियम १५ बमोजिम आवश्यक जाँचबुझ गरी नियम १६ को प्रयोजनका लागि प्रवर्द्धक विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेडबाट प्रेषित आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन तथा वन तथा वातावरण मन्त्रालयमा स्वीकृतिका लागि पेश भएको उक्त आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन प्रतिवेदन अनुसार आयोजना सम्बन्धी तपसिलका विवरणहरू खोली यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। प्रस्तावित किमाथाँका अरुण जलविद्युत आयोजना निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा आयोजना स्थलमा उल्लेखनीय प्रतिकूल असर पर्ने भएमा यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैंतीस) दिनभित्र विद्युत विकास विभाग वा उक्त कम्पनीको कार्यालय समक्ष आफ्नो लिखित राय सुझाव प्रतिक्रिया पेश गर्नसक्ने व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। यस आयोजनाको विद्युत उत्पादनको समीक्षण अनुमति पत्र नं. वि.उ.स. नं. ८५३ रहेको थियो।

आयोजना सम्बन्धी विवरणहरू

- विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड २०७३ सालमा स्थापित विद्युत उत्पादन गर्ने संस्था हो। यो कम्पनी प्रचलित कम्पनी ऐन, २०६३ अन्तर्गत गठन भएको संस्था हो।
- किमाथाँका अरुण जलविद्युत आयोजनाको जडित क्षमता ४५४ मेगावाट हुनेछ र यस आयोजनाबाट वार्षिक सरदर २५५१.१६ गिगावाट घण्टा विद्युत उत्पादन हुनेछ।
- आयोजना स्थलको भौगोलिक सिमाना निम्नानुसार कायम गरिएको छ :
अक्षांश: उत्तर २७°५०'००" N देखि दक्षिण २७°४५'०८" N सम्म
देशान्तर: पूर्व ८७°२७' २५" E देखि पश्चिम ८७°२४'१२" E सम्म
- यस आयोजनाको सम्पूर्ण संरचनाहरू सङ्खुवासभा जिल्लाको भोटखोला गाउँपालिका भएर बग्ने अरुण नदीको दायाँ किनारमा रहनेछन्। अरुण नदीमा बाँध बाँधी र सो बाँधको कारण बग्ने जलाशयको पानी दायाँ किनारमा निर्माण हुने साइड इन्टेकबाट पानी फर्काई सो पानीलाई आयोजनाका मुख्य संरचनाहरू हेडरेस सुरुङ, Surge Shaft, Pressure Tunnel हुँदै भूमिगत विद्युत गृहमा लगिनेछ। तत्पश्चात् टेलरेस नहर मार्फत पानीलाई पुनः अरुण नदीमा पठाइनेछ।
- विद्युत उत्पादनका लागि अरुण नदीको पानी फर्काउन Roller Compacted Concrete (RCC) Gravity Dam प्रकारको १८७.९ मिटर लम्बाइ भएको Gravity Dam बनाइनेछ भने बाँधको क्रेट लेभल समुद्री सतहबाट २०४० मिटर उचाइमा रहनेछ। यस बाँधले १०.३ Mm^३ क्षमता र ०.३५ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल भएको जलाशय निर्माण हुनेछ र जलाशयको पानीलाई १ वटा सङ्ख्यामा रहेको ८ मिटर चौडाइ र ८ मिटर उचाइ आकारको साइड इन्टेक हुँदै ८ मि.व्यास भएको ५९१८ मि. को वृत्ताकारको भूमिगत टनेल मार्फत १८ मि. व्यास भएको सर्ज साफ्ट पुर्‍याइनेछ। सर्ज साफ्टबाट ४८६ मि. लम्बाइको Pressure Tunnel हुँदै ११७.५० मि. लम्बाइ, १९.५० मि. चौडाइ र ४०.१ मि. उचाइ भएको भूमिगत विद्युत गृहमा लगिनेछ।
- अरुण नदीको दायाँ किनारमा प्रस्ताव गरिएको भूमिगत विद्युत गृहमा जडान गरिने ४ वटा भर्तिकल एक्सिस पेल्टन टर्बाइनहरूमा पानी खसाली टर्बाइनसँग जोडिएको ४ वटा Synchronous जेनेरेटर मार्फत ४५४ मेगावाट विद्युत उत्पादन गरिनेछ। टर्बाइनको एक्सिस लेभल समुद्री सतहबाट करिब १६५५.४८ masl उचाइमा हुनेछ।
- विद्युत उत्पादनपछि ७५१.०५ मिटर लम्बाइ र ९ मिटर चौडाइ र ९ मिटर गहिराइ भएको टेलरेस मार्फत पानीलाई पुनः अरुण नदीमा पठाइनेछ। टेलरेसको नर्मल वाटर लेभल समुद्री सतहबाट करिब १६५२.४८ masl उचाइमा हुनेछ।
- विद्युत गृहमा उत्पादित विद्युतलाई विद्युत गृहको नजिकै बाहिरपट्टि बनाइने स्वीचयार्डमा जडान हुने १३.८ kV ४०० kV १३ वटा पावर ट्रान्सफर्मरमा जोडी त्यहाबाट करिब १८.५ किमि लम्बाइमा बनाइने ४०० के.भी.को प्रसारण लाइन मार्फत राष्ट्रिय प्रसारण ग्रिड कम्पनी लि.को हाइटर सब-स्टेशनमा जोडी राष्ट्रिय प्रसारण प्रणालीमा समाहित गरिनेछ।
- प्रस्तावित आयोजनाको बाँध क्षेत्रभन्दा तल्लो तथा विद्युत गृहभन्दा माथिल्लो क्षेत्रमा पाइने जीवजन्तु जलचर तथा बोट बिरुवाका लागि स्वीकृत हुने वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) प्रतिवेदन अनुसार अरुण नदीमा निरन्तर पानी छाडिनेछ।
- यो आयोजना मिति असार २०८८ (July 2031) भित्र सम्पन्न गरी व्यावसायिक उत्पादन (COD) मा लैजाने लक्ष्य रहेको छ।
- आयोजनाको निर्माण तथा सञ्चालन गर्दा विद्युत ऐन, २०४९ को दफा २४ बमोजिम भू-क्षय, वायु प्रदूषण आदिद्वारा वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल असर पर्ने गरी आयोजनाको स्वीकृत हुने वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन अनुसार गर्न लगाइनेछ।

आयोजनाको संरचनाहरूको अवस्थितिबारे, विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

किमाथाँका अरुण जलविद्युत आयोजना (४५४ मे.वा.) को संरचनाहरू रहने स्थान

सि.नं.	संरचना	स्थान
१	Dam, Intake, Headrace tunnel, Surge shaft, Pressure tunnel, Powerhouse and Tailrace	कोशी प्रदेश, सङ्खुवासभा जिल्ला, भोटखोला गाउँपालिका क्षेत्र, नेपाल।

आयोजनाको जानकारीका लागि सम्पर्क ठेगाना

श्री विद्युत उत्पादन कम्पनी लिमिटेड काठमाडौं वडा नं. १०, नेपाल फोन नं.: ०१-४७९८६८० Email: info@vucl.org Website: www.vucl.org	विद्युत विकास विभाग सानो गौचरन, काठमाडौं पो.ब.नं.: ५००७, फोन नं.: ०१-४५३४११९, ०१-४५११५३७ फ्याक्स:-०१-५२४४२५७, ईमेल: keshabbasnet910@gmail.com Website: www.doed.gov.np